

Zatrudnienie i Program Rejestracji Pracowników (WRS)

- Czy Wielka Brytania otworzyła swój rynek pracy już od pierwszego dnia po rozszerzeniu?

Tak. Od 1 maja 2004 roku obywatele polscy mają takie same prawo do pracy na terenie Wielkiej Brytanii jak obywatele obecnej Unii, liczącej piętnastu członków. Wielka Brytania pozwoliła na swobodny przepływ tych osób, które rzeczywiście chcą tam pracować. Takie osoby będą mogły uczestniczyć w brytyjskim rynku pracy poprzez Program Rejestracji Pracowników.

- Jak w praktyce funkcjonuje Program Rejestracji Pracowników?

Zaraz po znalezieniu pracy w Wielkiej Brytanii trzeba wypełnić formularz rejestracyjny i przesłać go do Worker Registration Team (Zespołu ds. Rejestracji Pracowników) brytyjskiego Home Office (ministerstwa spraw wewnętrznych). Następnie otrzymuje się Kartę Rejestracji Pracownika oraz zaświadczenie o rejestracji pracownika uprawniające do pracy i pobytu w Wielkiej Brytanii na czas zatrudnienia. W przypadku zmiany pracy przed upływem 12 miesięcy nieprzerwanego zatrudnienia, należy odnowić rejestrację, używając do tego formularza wniosku WRS.

Pracodawca będzie musiał sprawdzić czy pracownik jest zarejestrowany. Nie będzie mógł zgodnie z prawem zatrudnić pracownika, który nie jest zarejestrowany (chyba, że już wcześniej pracował on legalnie w Wielkiej Brytanii w sposób ciągły przez 12 miesięcy). Po zaoferowaniu pracownikowi zatrudnienia pracodawca będzie miał 30 dni na dopilnowanie jego rejestracji.

Program Rejestracji Pracowników wszedł w życie 1 maja 2004 r. Dalsze informacje na temat wyjazdu i pracy w Wielkiej Brytanii można otrzymać na stronie [wyjazd i praca w Wielkiej Brytanii - FAQ](#), www.ind.homeoffice.gov.uk, www.workingintheuk.gov.uk, lub pod numerem telefonu: (Wielka Brytania) 08705 210 224 lub (Wielka Brytania) 0870 241 0645.

- Gdzie należy wysłać wypełniony formularz rejestracyjny?

Rejestracja jest bardzo prosta. Wypełniony formularz należy wysłać listem poleconym na adres:

- Worker Registration Team
 - Home Office
 - Walsall Road
 - Cannock
 - WS11 0WS
 - United Kingdom
- Co należy przesłać razem z wypełnionym formularzem?
 - kopię umowy o pracę lub list od pracodawcy potwierdzający fakt zatrudnienia
 - dwie fotografie
 - paszport lub dowód tożsamości
 - L50 jednorazowej opłaty

Nie przewiduje się obsługi osób zgłaszających się w tej sprawie osobiście.

- Jakie informacje zawiera Karta Rejestracji Pracownika i Zaświadczenie o Rejestracji Pracownika?

Zespół ds. Rejestracji Pracowników wydaje wnioskodawcom zabezpieczoną **Kartę Rejestracji Pracownika** zawierającą:

- Imię i nazwisko;
- Datę urodzenia;
- Obywatelstwo;
- Indywidualny numer identyfikacyjny;
- Zdjęcie;

oraz **Zaświadczenie o Rejestracji Pracownika** (na zabezpieczonym papierze) zawierające:

- Imię i nazwisko;
- Indywidualny numer identyfikacyjny;
- Indywidualny numer identyfikacyjny;;
- Nazwę stanowiska;
- Datę rozpoczęcia pracy;
- Datę wydania;

a także broszurę informacyjną zawierającą dane na temat uprawnień pracownika wynikających z prawa brytyjskiego. Dzięki tym informacjom pracownik będzie znał zakres przysługującej mu ochrony, zasady bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, wysokość składek na ubezpieczenie społeczne jakie powinny być potrącane, itp.

Zespół ds. Rejestracji Pracowników prześle pracodawcy kopię zaświadczenia o rejestracji , potwierdzającego, że pracownik jest uprawniony do wykonywania pracy na jego rzecz. Pracodawca zachowuje kopię zaświadczenia, która stanowi dowód, że pracownik jest zarejestrowany.

- Czemu muszę posiadać kartę rejestracyjną i zaświadczenie o rejestracji?

Karta rejestracyjna jest zabezpieczonym dokumentem, zawierającym indywidualny numer referencyjny pracownika. Zachowuje ona ważność tak długo, jak długo pracownik podlega obowiązkowi rejestracji w ramach Programu. Zaświadczenie o rejestracji jest dokumentem dotyczącym konkretnego pracodawcy. Jego ważność wygasa w momencie ustania zatrudnienia u danego pracodawcy.

- A co jeśli pracowałem w Wielkiej Brytanii nielegalnie przed 1 maja?

Takie osoby będą mogły ubiegać się o rejestrację w ramach Programu Rejestracji

Pracowników. Nie ma żadnych wstecznych postępowań karnych wobec nielegalnych pracowników z Polski.

- W jakiej sytuacji wniosek może spotkać się z odmową?
 - Worker Registration Team
 - o Jeśli wnioskodawca nie jest obywatelem Polski (lub innego kraju wstępującego do Unii) podlegającym obowiązkowi rejestracji (także w sytuacji, gdy istnieje podejrzenie, że przedłożony paszport lub dowód tożsamości nie jest prawdziwy), Zespół ds. Rejestracji Pracowników odmówi pozytywnego rozpatrzenia wniosku, zwróci wniesioną opłatę i powiadomi pracodawcę o odmowie.
 - o Jeśli okaże się, że wnioskodawca nie jest pracownikiem, wniosek zostanie rozpatrzony odmownie i wnioskodawca nie zostanie dopuszczony do rynku pracy.
 - o W przypadku braku dowodu zatrudnienia lub niezgodności pomiędzy dokumentem tożsamości, dokumentami poświadczającymi zatrudnienie / formularzem wniosku, Zespół ds. Rejestracji Pracowników skontaktuje się z wnioskodawcą w celu uzupełnienia danych. Brak informacji nie będzie stanowił podstaw do natychmiastowej odmowy.

- Kiedy i jak należy odnowić rejestrację?

W przypadku zmiany pracodawcy lub przerwy w zatrudnieniu i ponownego podjęcia pracy u tego samego pracodawcy, trzeba złożyć wniosek o nowe zaświadczenie o rejestracji. Będzie to bardzo prosta procedura.

Należy złożyć formularz, zawierający informację, że jest to wniosek o wydanie nowego zaświadczenia o rejestracji oraz podać indywidualny numer identyfikacyjny, widniejący na karcie rejestracyjnej oraz dane dotyczące nowego pracodawcy. W tym wypadku nie trzeba będzie ponownie wносить opłaty ani też załączać paszportu lub dowodu tożsamości ani fotografii.

- Jak długo ważne będzie zaświadczenie o rejestracji?

Po 12 miesiącach nieprzerwanego zatrudnienia pracownik nabywa wszystkie uprawnienia wynikające z Traktatu i nie podlega już obowiązkowi rejestracji. W celu potwierdzenia posiadania takich samych praw jak inni obywatele Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EEA) należy złożyć wniosek o zezwolenie na pobyt dla obywateli EEA.

- Co liczy się jako okres 12 miesięcy nieprzerwanego zatrudnienia?

W ciągu 12 miesięcy przerwa w zatrudnieniu nie może w sumie wynosić więcej niż 30 dni.

- Czy płatny urlop wlicza się do tego okresu?

Tak.

- Czy pracując w niepełnym wymiarze można także zaliczyć wymagane 12 miesięcy nieprzerwanego zatrudnienia?

Tak – pod warunkiem, że w zatrudnieniu w niepełnym wymiarze nie było przerw dłuższych niż 30 dni.

- Jakie dokumenty należy przedstawić aby wykazać fakt nieprzerwanego zatrudnienia przez okres 12 miesięcy, tak aby móc ubiegać się o pozwolenie na pobyt dla obywateli EEA oraz świadczenia?

Dowody nieprzerwanego 12 miesięcznego zatrudnienia obejmujące kartę rejestracji pracownika, zaświadczenia o rejestracji wydane dla każdego pracodawcy, u którego w tym czasie podejmowało się prace, pisma od pracodawców i paski wypłat.

- Co się stanie jeśli przepracuję 3 miesiące i stracę pracę?

Jeśli ten okres ma być zaliczony do okresu 12 miesięcy nieprzerwanego zatrudnienia należy znaleźć następną pracę w ciągu 30 dni. W przypadku utraty drugiej pracy po kolejnych 3 miesiącach, następne zatrudnienie trzeba znaleźć natychmiast, jeśli oba te 3 miesięczne okresy mają być zaliczone.

- A co jeśli mam więcej niż jedną pracę?

W Programie istotna jest ciągłość zatrudnienia. Nie ma ograniczeń co do ilości podejmowanych prac.

- Co stanie się jeśli stracę pracę?

Zaświadczenie o rejestracji będzie ważne tylko w okresie zatrudnienia, nie będzie więc ważne jeśli ktoś straci pracę lub sam z niej odejdzie.

- Co się stanie jeśli już obecnie pracuję w Wielkiej Brytanii na mocy istniejącego obecnie systemu pozwoleń na pracę? Czy będę musiał/a zarejestrować się po 1 maja?

Jeśli ktoś już teraz pracuje legalnie w Wielkiej Brytanii i uczestniczył w brytyjskim rynku pracy nieprzerwanie przez co najmniej 12 miesięcy, będzie traktowany jak każdy inny pracownik z Unii Europejskiej i nie będzie podlegał Programowi Rejestracji Pracowników.

Nie będzie to dotyczyć obywateli polskich pracujących obecnie nielegalnie na terenie Zjednoczonego Królestwa, będą oni jednak mogli złożyć wniosek o rejestrację jako pracownicy.

- Czy aby pracować w Wielkiej Brytanii będę potrzebować pozwolenia na pracę?

Nie. Od 1 maja nie potrzebne jest pozwolenie na pracę. System pozwoleń na pracę i Program Rejestracji Pracowników funkcjonują oddzielnie.

- Czy będę potrzebuję wizy, aby wjechać do Wielkiej Brytanii?

Nie. Obywatele polscy nie potrzebują wiz na wjazd do Wielkiej Brytanii.

- Czy mogę zabrać ze sobą rodzinę?

Jeśli ktoś pracuje legalnie w Wielkiej Brytanii, członkowie jego rodziny będą mieli prawo do przebywania w Wielkiej Brytanii razem z nim.

(Określenie "członek rodziny" oznacza współmałżonka lub dzieci poniżej 21 roku życia, które będą mieć dostęp do rynku pracy lub też osoby pozostające na utrzymaniu oraz krewnych wstępnych (np. rodziców lub dziadków) pracownika lub jego współmałżonka, którzy nie otrzymają automatycznie dostępu do brytyjskiego rynku pracy. Członkowie rodziny, którzy są obywatelami krajów objętych obowiązkiem wizowym będą musieli ubiegać się o pozwolenie dla rodzin obywateli Europejskiego Obszaru Gospodarczego.)

- Co z osobami, które deklarują pracę na zasadzie samozatrudnienia?

- Osoby pracujące na zasadzie samozatrudnienia nie będą musiały się rejestrować
- Obywatele UE, od 1 maja także obywatele polscy, mają prawo zakładać własną działalność w Wielkiej Brytanii. Dotyczy to tak samo innych krajów członkowskich
- W przypadku zaprzestania działalności na własny rachunek, po to aby utrzymać prawo pobytu w Wielkiej Brytanii, trzeba będzie wykazać, że jest się w stanie samodzielnie się utrzymywać, chyba że zdobędzie się zatrudnienie i można będzie zarejestrować się jako pracownik

- A co jeśli jestem studentem?

Studenci podlegający kontroli imigracyjnej mają prawo pracować do 20 godzin tygodniowo, aby dorobić sobie do studiów. Obywatele Europejskiego Obszaru Gospodarczego nie podlegają takim ograniczeniom. Po 1 maja każdy obywatel polski będzie mógł przyjechać do Wielkiej Brytanii na studia. Wielka Brytania rozważa jednak możliwość nałożenia na polskich studentów chcących pracować więcej niż 20 godzin tygodniowo, obowiązku rejestracji. Rozwiązanie to jest jednak w dalszym ciągu rozważane.

- Czy posiadanie prawa do pracy w Wielkiej Brytanii uprawnia mnie do otrzymywania świadczeń społecznych w Wielkiej Brytanii?

Reguły rządzące uprawnieniami do takich świadczeń są skomplikowane, różnią się w zależności od rodzaju świadczenia, będą także różne w zależności od indywidualnej sytuacji danej osoby. Ogólnie mówiąc, tylko osoby z prawem stałego pobytu na terenie Wielkiej Brytanii będą miały dostęp do Income Support (zasiłek dla osób o niskich dochodach), uzależniony od wysokości zarobków Job Seeker's allowance (zasiłek dla osób o niskich dochodach aktywnie poszukujących pracy), State Pension Credit (wsparcie kredytowe dla osób z niską emeryturą państwową), Housing Benefit (zasiłek mieszkaniowy) i Council Tax Benefit (zasiłek na podatek lokalny). Prawo stałego pobytu będzie przysługiwało tylko osobom posiadającym środki wystarczające na utrzymanie. Osoby, które nie są aktywne gospodarczo nie będą miały dostępu do świadczeń.

- Czy będę mógł/mogła przebywać w Wielkiej Brytanii tak długo jak zechcę?

Będzie Pan/Pani mieć prawo stałego pobytu w Wielkiej Brytanii jeśli:

- Pracuje Pan/Pani w Wielkiej Brytanii
 - Nie pracuje Pan/Pani w Wielkiej Brytanii, ale posiada Pan/Pani sumę pieniędzy wystarczającą na utrzymanie, bez uciekania się do pomocy z funduszy publicznych
- Czy muszę się rejestrować jeśli...?
 - ...znajdę pracę **TAK**
 - ...pracowałem (-am) nielegalnie w Wielkiej Brytanii i chcę uregulować swój status? **TAK**
 - ...jeśli jestem na utrzymaniu pracującego obywatela polskiego, przybyłego do Wielkiej Brytanii po 1 maja 2004 r. i chcę podjąć pracę? **TAK**. Po to, aby formalnie potwierdzić swoje odrębne prawo do uczestniczenia w rynku pracy.
 - ...jeśli jestem studentem, ale uważam się także za pracownika? **TAK**. Po to, aby potwierdzić swój status i mieć możliwość formalnego dopuszczenia do rynku pracy. W takiej sytuacji będzie Pan/Pani traktowany tak samo jak inni pracujący obywatele Unii Europejskiej. Nie wpłynie to na prawo swobodnego przemieszczania się wynikające ze statusu studenta określonego w regulacjach unijnych dotyczących studentów.

Pozwolenia na pobyt

- Czy muszę starać się o pozwolenie na pobyt (Residence Permit) lub rejestrować swój pobyt na policji?

Nie. Jeśli ktoś ma prawo do zamieszkania w Wielkiej Brytanii, to może w niej przebywać dowolnie długo bez pozwoleń na pobyt lub potrzeby rejestrowania się na policji. Na własne życzenie można uzyskać pozwolenie na pobyt. Dokument taki potwierdza jedynie, że dana osoba ma prawo mieszkać na terenie Wielkiej Brytanii zgodnie z przepisami prawa unijnego. Pozwolenie na pobyt nie stanowi uprawnienia do podjęcia pracy i nie ma związku z Programem Rejestracji Pracowników.

ŻYCIE W WIELKIEJ BRYTANII - Kwalifikacje

- Czy moje kwalifikacje są uznawane w Wielkiej Brytanii?
 - Umiejętności i kwalifikacje zdobyte poza Wielką Brytanią są uznawane. Porównywalność kwalifikacji z tymi, które zdobywa się w Wielkiej Brytanii można sprawdzić kontaktując się z Krajowym Centrum Informacji o Uznawalności Kwalifikacji (National Recognition Information Centre NARIC) w Wielkiej Brytanii. Należy zwrócić uwagę na fakt, że w Wielkiej Brytanii instytucje oświatowe, pracodawcy i stowarzyszenia zawodowe podejmują własne decyzje co do akceptowania i uznawania kwalifikacji zdobytych za granicą.
 - W sytuacji, kiedy przepisy prawa wymagają formalnego uznania kwalifikacji, po to, aby można było uprawiać określony zawód, cudzoziemiec ma prawo do uznania jego kwalifikacji zgodnie z odpowiednimi dyrektywami Unii Europejskiej dotyczącymi uznawania kwalifikacji zawodowych. Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie www.dfes.gov.uk/europeopen

- W sytuacjach kiedy nie istnieją takie formalne wymogi można ubiegać się o pracę w zwykły sposób. Jednakże warto skontaktować się z Krajowym Punktem Informacyjnym (National Reference Point) aby sprawdzić na ile posiadane kwalifikacje zawodowe pasują do systemu brytyjskiego. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie www.uknpr.org.uk
- Lekarze mogą znaleźć szczegółowe informacje na stronie www.gmc-uk.org

Opieka zdrowotna

- Czy mam prawo do opieki zdrowotnej?

Osoby pracujące i zarejestrowane w ramach Programu Rejestracji Pracowników (Workers Registration Scheme) oraz osoby pracujące na zasadzie samozatrudnienia będą uprawnione do bezpłatnego korzystania z opieki szpitalnej w ramach krajowej Służby Zdrowia – National Health Service (NHS) na tych samych zasadach co inni obywatele Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

W lokalnym ośrodku zdrowia należy złożyć wniosek o rejestrację do konkretnego lekarza NHS. Należy pamiętać, że niektórzy lekarze prowadzą także prywatną praktykę, trzeba się więc upewnić, że pomoc lekarska udzielana jest w ramach NHS, gdyż inaczej konieczne będzie pokrycie pełne koszty leczenia. w Wielkiej Brytanii trzeba też zarejestrować się u konkretnego dentysty. Większość z nich prowadzi prywatne praktyki i za leczenie trzeba płacić www.doh.gov.uk.

Nauka i studia

- Czy przysługuje mi prawo do "krajowych" (zniżkowych) opłat na uniwersytetach brytyjskich?

Szkoły wyższe w Wielkiej Brytanii same decydują o poziomie opłat pobieranych od studentów. Tam gdzie uczelnia różnicuje opłaty pobierane od studentów "krajowych" i "zagranicznych", większość polskich studentów traktowana będzie jako studenci "krajowi". Dla osób studiujących na wyższych uczelniach oznacza to także możliwość otrzymania wsparcia w formie pożyczki na pokrycie kosztów nauki od roku 2006.

- Czy moje dzieci mogą chodzić do szkoły w Wielkiej Brytanii?

Dzieci obywateli Unii Europejskiej na stałe mieszkających w Wielkiej Brytanii, w wieku 5-16 lat, mogą uczęszczać do szkoły publicznej (maintained school). Więcej szczegółów na stronie www.dfes.gov.uk.

Ilość alkoholu i papierosów jaką wolno przywieźć bez dodatkowych opłat

- Ile papierosów można wwieźć do Wielkiej Brytanii po 1 maja 2004 r.?

Wielka Brytania utrzymuje wobec podróżnych z Polski ograniczenie liczby papierosów jaką można wwieźć bez opłat. Oznacza to, że przy wwożeniu więcej niż 200 sztuk papierosów zakupionych w Polsce trzeba zapłacić cło. Przepisy dotyczące wyrobów tytoniowych (np. cygar, tytoniu, itp.), które można wwieźć na użytek własny będą takie same jak te obowiązujące inne państwa członkowskie Unii. „Użytek własny” oznacza towary przeznaczone do własnego spożycia jak i na prezenty – wwożenie do Wielkiej Brytanii towarów za wynagrodzeniem, nawet wynagrodzeniem w naturze, lub do odsprzedaży może stanowić łamanie brytyjskiego prawa.

Dalsze informacje można znaleźć na stronie www.hmce.gov.uk.

- Dlaczego obowiązują ograniczenia w przywozie papierosów?

Na mocy umów akcesyjnych nowe państwa członkowskie uzyskały okresy przejściowe na dostosowanie się do unijnych minimalnych stawek celnych na niektóre wyroby tytoniowe. Jednak do momentu dostosowania tych stawek, inne państwa członkowskie mogą utrzymać ograniczenia stosowane obecnie wobec podróżnych przybywających spoza unii Europejskiej. Wielka Brytania utrzymuje ograniczenia wobec 8 z 10 nowych krajów członkowskich. W momencie kiedy kraje te (a wśród nich Polska) wprowadzą minimalne unijne stawki celne na papierosy, Wielka Brytania rozszerzy stosowanie odpowiednich regulacji Jednolitego Rynku i zniesie ograniczenia.

- Czy Wielka Brytania dyskryminuje polskich obywateli?

Nie. Polska nie jest jedynym nowym państwem członkowskim, wobec którego Wielka Brytania stosuje te ograniczenia. Niektóre z krajów dawnej piętnastki także podejmują podobne działania. Poza tym opłaty celne dotyczą produktów a nie osób i uzależnione są od miejsca zakupu towarów. Na przykład: obywatel polski kupujący papierosy np. we Francji będzie podlegał obecnym regulacjom unijnym przy wjeździe do Wielkiej Brytanii (patrz: strona [www](#) podana powyżej). Obywatel brytyjski przywożący papierosy z Polski podlegać będzie regułom stosowanym wobec papierosów pochodzących z Polski (podlegających opłacie celnej przy ilości powyżej 200 sztuk).

Prawa jazdy

- Czy moje polskie prawo jazdy jest uznawane w Wielkiej Brytanii. Co muszę zrobić aby otrzymać brytyjskie prawo jazdy?

Obywatele Unii Europejskiej, posiadający ważne wspólnotowe prawo jazdy, odwiedzający Wielką Brytanię mogą prowadzić pojazd tak długo jak długo ich prawo jazdy zachowuje ważność. Odpowiednie uprawnienie dotyczące pojazdu, który chce się prowadzić, musi widnieć na dokumencie prawa jazdy.

Obywatele Unii Europejskiej przebywający na stałe w Wielkiej Brytanii, posiadający ważne wspólnotowe prawo jazdy mogą prowadzić pojazdy w Wielkiej Brytanii posługując się tym dokumentem (z zastrzeżeniem pewnych warunków). Mogą także, w każdym momencie złożyć wniosek o wymianę prawa jazdy na brytyjskie.

Dodatkowe informacje na temat prowadzenia pojazdów w Wielkiej Brytanii można znaleźć na stronie www.dvla.gov.uk.

Kwarantanna

- Czy koty i psy wwożone z Polski do Wielkiej Brytanii podlegają kwarantannie?

Od 3 lipca 2004 zwierzęta mogą podróżować do Wielkiej Brytanii na podstawie zaświadczenia zdrowia wydanego przez powiatowe władze weterynaryjne w miejscu zamieszkania. Nie obowiązuje kwarantanna.

W celu uzyskania dalszych informacji prosimy odwiedzić strony internetowe:

www.defra.gov.uk/animalh/quarantine

www.wetgiw.gov.pl

Źródło: Ambasada Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej
www.britishembassy.pl/index.php?id=409&plik=895